

MISSIO SAVO RY
22.5.2010
Shell, Ylämylly
Raamattutunti: Väinö Hotti

KRISTITYN VAELLUS

TÄRKEÄ ASIA

”Katsokaa siis tarkoin, **kuinka vaellate**: ei niinkuin tyhmät, vaan niinkuin viisaat” (Ef.5:15). 6. Niinkuin te siis olette omaksenne ottaneet Kristuksen Jeesuksen, Herran, niin **vaeltakaa hänessä**” (Kol.2:6). ”Samoin te, vaimot, olkaa alamaiset miehille, että nekin, jotka ehkä eivät ole sanalle kuuliaisimpia, vaimojen vaelluksen kautta sanoittakin voitettaisiin, kun he katselevat, **kuinka te vaellate puhtaina ja pelossa**” (1. Piet.3:2).

Raamattu käyttää toistuvasti käsiteparia TYHMÄT ja VIISAAT. **Viisas mies** on se, joka kuulee Jeesuksen sanat ja noudattaa niitä, Matt.7:24. **Viisas** varustautuu yöhön hankkimalla öljyä lamppuunsa, Matt.25:4. **Viisas** viljelijä ottaa huomioon iankaikkisuuden, Luuk.12:20.

1. Kolme tärkeää etappia

Uskovan elämässä on kolme merkittävää paalupaikkaa:

1. Tielle tuleminen ahtaan portin kautta. 2. Vaeltaminen. 3. Pyhitys. Kaksi viimeainittua liittyvät yhteen ja ovat sisäkkäin. Pyhitystä ei voi olla ilman vaeltamista, mutta vaeltaminen voi tapahtua ilman pyhitystä. Tästä on Israelin korpivaellus varottavana esimerkkinä.

”Menkää ahtaasta portista sisälle. Sillä se portti on avara ja tie laeva, joka vie kadotukseen, ja monta on, jotka siitä sisälle menevät; mutta se portti on ahdas ja tie kaita, joka vie elämään, ja harvat ovat ne, jotka sen löytävät” (Matt.7:13-14).

”Monen ahdistuksen kautta meidän pitää menemän sisälle Jumalan valtakuntaan” (Apt.14:22).

”Lapsukaiseni, jotka minun jälleen täytyy kivulla synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä” (Gal.4:19).

”Pyrkikää rauhaan kaikkien kanssa ja pyhitykseen, sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herraa” (Hebr.12:14).

2. Ei tavallista vaellusta

Korinttolaiset olivat tulleet uskoon, mutta he eivät käsittäneet, että uskovan elämä on erilaista kuin maailman ihmisen elämä:

1. Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin lihallisille, niinkuin pienille lapsille Kristuksessa.
2. Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään

siedä;

3. olettehan vielä lihallisia. Sillä kun keskuudessanne on kateutta ja riitaa, ettekö silloin ole lihallisia ja vaella ihmisten tavoin?

4. Kun toinen sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", ja toinen: "Minä olen Apolloksen", **ettekö silloin ole niinkuin ihmiset ainakin?** (1. Kor.3:1-4).

Samoin oli **efesolaisten** kohdalla; Paavali joutui muistuttamaan ”ennen – nyt” – elämästä.

1. Ja Jumala on eläviksi tehnyt teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne,
2. joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmapallan hallitsijan, sen hengen hallitsijan, mukaan, joka nyt tekee työtään tottelemattomuuden lapsissa,
3. **joiden joukossa mekin kaikki ennen vaelsimme** lihamme himoissa, noudattaen lihan ja ajatusten mielitekoja, ja olimme luonnostamme vihan lapsia niinkuin muutkin (Ef.2:1-3).

3. Vaivaista vaellusta

Kukaan kristitty ei koe olevansa vaelluksessa onnistunut ja mestari.

KAHDEN MAAN KANSALAINEN

Edessä reitti tuntematon aukeaa
Herra luvannut on aina kantaa lastaan.
Hän vyötti minut työhönsä, Hän kuljettaa.
Mutta miksi tuuli yhä puskee vastaan?
:: Vaikka vaellus on vaivaista,
Minä vielä jaksan toivoa,
olen kahden maan kansalainen::

Takana aavikon ja vuorten janoisten,
vaivaloisten tulvavetten tuolla puolen
yöhöni heitän voimattoman rukouksen:
Sinä tiedät kaiken; elän taikka kuolen.
:: Vaikka vaellus . . . ::

Sinapinsiemenestä tekee puutarhan
uskollinen työmies Sinun avullasi.
Raota portti Valtakuntaan Jumalan,
älä pyytävältä peitä kasvojasi!
:: Vaikka vaellus . . . ::

Elämän jäljet pientareelle piirtyvät;
Herra antoi, Herra otti, kiitos Herran!
Lopulla matkaa ikäväsi ymmärrät:
Ihmisen on määrä kotiin päästä kerran.
:: Vaikka vaellus. . . . ::

(sävel Jaakko Löytty, sanat Kaija Löytty)

4. Miksi vaivaista?

1) Vastustajat (perkele, maailma ja oma liha) ovat voimakkaat

”Olkaa raittiit, valvokaa. Teidän vastustajanne, perkele, käy ympäri niinkuin kiljuva jalopeura, etsien, kenen hän saisi niellä” (1. Piet.5:8).

2) Ihminen on heikko

”Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen; henki tosin on altis, mutta liha on heikko” (Matt.26:41).

3) Raadollinen vaellus?

Sanaa ”raadollinen” käytetään usein kuvattaessa uskovan avutonta matkantekoa. Tässä tämä sana on kuitenkin käsitetty väärin.

”Heränneet ovat tottuneet postilloista ja virsistä näkemään sanan ”raadollinen”, jonka nykyään käsitetään johtuvan sanasta ”raato”. Mutta suomen kielen tutkijan Martti Rapolan mukaan se on johtunut suomen sanasta ”rata” ja merkitsee siis rataansa, tietänsä kulkevaa pyhiinvaeltajaa” (A.Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen).

Tämän oikaisun johdosta voimme kristityn vaelluksesta tehdä kolme johtopäätöstä:

a) Uskovalla on määrätty tie, rata, jota hän päivittäin kulkee:

”Mutta Saulus puuskui yhä uhkaa ja murhaa Herran opetuslapsia vastaan ja meni ylimmäisen papin luo ja pyysi häneltä kirjeitä Damaskon synagoogille, että keitä hän vain löytäisi **sen tien vaeltajia**, miehiä tai naisia, ne hän saisi tuoda sidottuina Jerusalemiin” (Apt.9:1-2).

”Tähän aikaan syntyi sängen suuri melu siitä tiestä” (Apt.19:23).

b) Uskova on juoksija, usko on liikkeelläoloa:

”Mutta kun Johannes **oli juoksunsa päättävä**, sanoi hän: 'En minä ole se, joksi minua luulette; mutta katso, minun jälkeeni tulee se, jonka kenkiä minä en ole arvollinen jaloista riisumaan” (Apt.13:25).

”Veljet, minä en vielä katso sitä voittaneeni; mutta yhden minä teen: unhottaen sen, mikä on takana, ja kurottautuen sitä kohti, mikä on edessäpäin, **minä riennän** kohti päämäärää, voittopalkintoa, johon Jumala on minut taivaallisella kutsumisella kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa” (Fil.3:13-14).

c) Samat asiat toistuvat uskovan elämässä:

Jeesus on tie, rata, jota uskova juoksee. ”Jeesus sanoi hänelle: ”**Minä olen tie** ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani” (Joh. 14:6). Uskovan elämä on Jeesukseen keskittymistä, jatkuvaa Jeesuksen kasvojen etsimistä.

1. Sentähden, kun meillä on näin suuri pilvi todistajia ympärillämme, pankaaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka niin helposti meidät kietoo, ja juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa,
2. silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta

kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle.

3. Ajatelkaa häntä, joka syntisiltä on saanut kärsiä sellaista vastustusta itseensä kohtaan, ettette väsyisi ja menettäisi toivoanne” (Hebr.12:1-3).

4) Väärä katseen kohde

Ihminen saattaa liikaa katsoa itseensä, omaan vaivaisuuteensa. Hän jää kieriskelemään omassa kurjuudessaan. ”Katso kerran itseesi, mutta yhdeksän kertaa Kristukseen!”

”Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!” (Joh.1:29).

4) Toivoa ei saa menettää

Ihminen tulee toimeen ilman vettä muutamia päiviä. Ilman ruokaa voi elää muutamia viikkoja. Ilman toivoa ei hetkeäkään! Kristinuskon on apu ja vastaus toivottomuuteen:

”Mutta toivon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskossa, niin että teillä olisi **runsas toivo** Pyhän Hengen voiman kautta” (Room.15:13).

”Me olemme kaikin tavoin ahdingossa, mutta emme umpikujassa, neuvottomat, **mutta emme toivottomat**” (2. Kor.4:8).

”Evankeliumi ei ole epätoivoinen edes helvetin portilla.”

”Synkkyys kristillisyydessä on kotoisin syvyydestä.”

”Jumala tekee nöyriä, mutta ei toivottomia.”

”Väsytys sallitaan, mutta ei toivon menettämistä. Kristillisuus ei komentele uupuneitaan paraatimarsille. Sillä on suuri ja lämmin sydän ryömijöitään kohtaan.” (Niilo Tuomenoksa).

5. Israel esikuvana

Kristityn vaelluksen esikuvaksi on annettu Israel. Israelin kulku Egyptistä erämaan läpi Kaanaan maalle on verrattavissa uskovan matkaan taivaan kultakaupunkiin.

1. Sillä minä en tahdo, veljet, pitää teitä tietämättöminä siitä, että isämme olivat kaikki pilven alla ja kulkivat kaikki meren läpi

2. ja saivat kaikki kasteen Moosekseen pilvessä ja meressä

3. ja söivät kaikki samaa hengellistä ruokaa

4. ja joivat kaikki samaa hengellistä juomaa. Sillä he joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; ja se kallio oli Kristus.

5. Mutta useimpiin heistä Jumala ei mielistynyt, koska he hukkuivat erämaassa.

6. Tämä tapahtui varoittavaksi esimerkiksi meille, että me emme pahaa himoitsisi, niinkuin he himoitsivat.

7. Älkää myöskään ruvetko epäjumalanpalvelijoiksi kuten muutamat heistä, niinkuin kirjoitettu on: ”Kansa istui syömään ja juomaan, ja he nousivat iloa pitämään”.

8. Älkäämmekä harjoittako haureutta, niinkuin muutamat heistä haureutta harjoittivat, ja heitä kaatui yhtenä päivänä kaksikymmentä kolme tuhatta.

9. Älkäämmekä myöskään kiusatko Herraa, niinkuin muutamat heistä kiusasivat ja saivat käärmeiltä surmansa.

10. Älkääkään napisko, niinkuin muutamat heistä napisivat ja saivat surmansa tuhoojalta.

11. Tämä, mikä tapahtui heille, on esikuvallista ja on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille maailmanajojen loppukausi on tullut (1. Kor.10:1-11).

6. Israelin opetukset

1) Lähtö Egyptistä oli työn ja tuskan takana.

Faraon joukkoineen tarvitsi peräti 10 vitsausta ennen kuin se oli valmis päästämään Israelin. Samoin ihmisen lähtö ”synnin Egyptistä” ei ole helppoa; monet asiat ovat sitä estämässä.

2) Egyptistä lähtö ei vielä merkinnyt takuuta perillepääsystä.

Uskoontulo ei merkitse varmuutta taivaaseen pääsystä. On väärin sanoa: Kerran pelastettu, aina pelastettu! On väärin opettaa, että ihminen voi ilman pyhitystä pelastua. Uskoontuloa on syytä juhliä, mutta ei liian kauan. Uskoontullut on vasta erämaataipaleen alussa. Vain kaksi (Joosua ja Kaaleb) pääsivät luvattuun maahan.

3) Vihollinen lähti takaa-ajoon.

Faraon lähetti joukkonsa Israelin perään, vaikka Israelilaiset olivat lähteneet ”Herran väkevän käden suojassa”. Kun ihminen pääsee uskoon, kohta pimeyden ruhtinas lähettää joukkonsa kääntymään pelastuksen kokenutta. Tarkoitus on saada uskova joko syntielämään takaisin tai sitten lain orjuuteen. Molemmat tiet merkitsevät lankeamista armosta ja Kristuksesta.

5. Kun Egyptin kuninkaalle ilmoitettiin, että kansa oli paennut, muuttui faraon ja hänen palvelijainsa mieli kansaa kohtaan, ja he sanoivat: "Mitä teimmekään, kun päästimme Israelin meitä palvelemasta!"

6. Ja hän valjastutti hevoset sotavaunujensa eteen ja otti väkensä mukaansa;

7. ja hän otti kuudetsadat valitut sotavaunut sekä kaikki muut Egyptin sotavaunut ynnä vaunusoturit niihin kaikkiin.

8. Sillä Herra paadutti faraon, Egyptin kuninkaan, sydämen, niin että hän lähti ajamaan takaa israelilaisia, vaikka israelilaiset olivat lähteneet matkaan voimallisen käden suojassa. (2. Moos.14:5-8).

”Ja Mooses sanoi kansalle: "Muistakaa tämä päivä, jona te lähditte Egyptistä, orjuuden pesästä; sillä Herra vei teidät sieltä pois väkevällä kädellä” (2. Moos.13:3).

”Herra vei sinut väkevällä kädellä pois Egyptistä” (2. Moos.13:9).

4) Sekakansa tuo ongelman.

Israelilaisten mukana oli paljon ”sekakansaa”, josta koitui Israelille monta harmia. Uskoontulle ongelmana ovat uudestisyntymättömät jumalaiset ihmiset, jotka ovat viemässä uskovaa pois kaidalta polulta maailmanmieliseen kristillisyyteen.

”Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle ja kulkivat Ramseksessä Sukkotiin; heitä oli noin kuusisataa tuhatta jalkamiestä, paitsi vaimoja ja lapsia. Ja myös paljon sekakansaa meni heidän kanssansa, sekä lampaista ja raavaskarjaa suuret laumat” (2. Moos.12:37-38).

5) Epäjumalan palvonta. Kultaisen vasikan tekeminen

Todellisten, läsnäolevien johtajien puute saa aikaan epäjumalien palveluksen; kansa joutuu kurittomuuden valtaan ja ”pistää tanssiksi”. Suomen ”oikeita” hengellisiä johtajia mm. Osmo Tiililä, Urho Muroma ja Uuras Saarnivaara.

”Pian he poikkisivat siltä tieltä, jota minä käskin heidän kulkea; he tekivät itselleen valetun vasikan. Sitä he ovat kumartaneet, ja sille he ovat uhranneet ja sanoneet: ”Tämä on sinun jumalasi, Israel, se, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta” (2. Moos.32:8).

6) Isä kantaa poikaansa

”ja erämaassa, jossa sinä olet nähnyt, kuinka Herra, sinun Jumalasi, on kantanut sinua, **niinkuin mies kantaa poikaansa**, koko sen matkan, jonka te olette kulkeneet, kunnes tulitte tähän paikkaan” (1. Moos.1:31).

7) Opetusvaellus

2. Ja muista kaikki, mitä on tapahtunut sillä tiellä, jota Herra, sinun Jumalasi, näinä neljänäkymmenenä vuotena on sinua kuljettanut erämaassa nöyryyttääksensä sinua ja koetellaksensa sinua ja tietääksensä, mitä sinun sydämessäsi on: tahdotko noudattaa hänen käskyjensä vai etkö.

3. Hän nöyryytti sinua ja antoi sinun nähdä nälkää, ja hän antoi sinulle mannaa syödä, jota et ennen tuntenut ja jota eivät isäsikään tunteneet, opettaaksensa sinut ymmärtämään, että ihminen ei elä ainoastaan leivästä, vaan että hän elää jokaisesta sanasta, joka Herran suusta lähtee.

4. Sinun vaatteesi eivät kuluneet yltäsi, eivätkä sinun jalkasi ajettuneet näinä neljänäkymmenenä vuotena.

5. Tiedä siis sydämessäsi, että Herra, sinun Jumalasi, kasvattaa sinua, niinkuin isä kasvattaa poikaansa...

16. ja antoi erämaassa sinulle mannaa syödä, jota sinun isäsi eivät tunteneet - nöyryyttääksensä ja koetellaksensa sinua ja lopuksi sinulle hyvää tehdäksensä. (5. Moos.8:2-5,16).

8) Epäuskoon lankeaminen luvatus maan rajalla

28. Ja he kertoivat hänelle sanoen: ”Me menimme siihen maahan, jonne meidät lähetit. Ja se tosiaankin vuotaa maitoa ja mettä, ja tällaisia ovat sen hedelmät.

29. Mutta kansa, joka siinä maassa asuu, on voimallista, ja kaupungit ovat lujasti varustettuja ja hyvin suuria; näimmepä siellä Anakin jälkeläisiäkin.

30. Amalekilaiset asuvat Etelämaassa ja heetiläiset, jebusilaiset ja amorilaiset asuvat vuoristossa, ja kanaanilaiset asuvat meren rannalla ja Jordanin varsilla.”

31. Ja Kaaleb koitti tyynnyttää kansaa napisemasta Moosesta vastaan ja sanoi: ”Menkäämme sittenkin sinne ja ottakaamme se haltuumme, sillä varmasti me sen voitamme”.

32. Mutta ne miehet, jotka olivat käyneet hänen kanssaan siellä, sanoivat: **”Emme me kykene käymään sen kansan kimppuun, sillä se on meitä voimakkaampi”**.

33. **Niin he saattoivat israelilaisten keskuudessa pahaan huutoon sen maan, jota olivat olleet vakoilemassa**, sanoessaan: ”Se maa, jota olemme kierrelleet ja vakoilleet, on maa, joka syö omat asukkaansa; ja kaikki kansa, jota me siellä näimme, oli kookasta väkeä.

34. Näimmepä siellä jättiläisiäkin, Anakin jättiläisheimon jälkeläisiä, ja me olimme mielestämme kuin heinäsiirkkoja; sellaisia me heistäkin olimme.” (4. Moos.13:18-34).

”Ja keille hän vannoi, etteivät he pääse hänen lepoonsa? Eikö tottelemattomille? Ja niin me näemme, että he **epäuskon tähden eivät voineet siihen päästä**” (Hebr.3:18-19).

9) Kristus oli mukana erämaataipaleella

”ja joivat kaikki samaa hengellistä juomaa. Sillä he joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; ja se kallio oli Kristus” (1. Kor.11:4). Tämä sitoo VT:n ja UT:n tiukasti yhteen. Kun Kristus kuvataan **kallioksi**, se merkitsee ainakin

a) Kristus-kallio on varma elämän perusta ja Kristus on vankkumaton uskollinen ystävä

”Sentähden on jokainen, joka kuulee nämä minun sanani ja tekee niiden mukaan, verrattava ymmärtäväiseen mieheen, joka huoneensa kalliolle rakensi. Ja rankkasade lankesi, ja virrat tulvivat, ja tuulet puhalsivat ja syöksyivät sitä huonetta vastaan, mutta se ei sortunut, sillä se oli kalliolle perustettu” (Matt.7:24-25).

”Mutta nyt, näin sanoo Herra, joka loi sinut, Jaakob, joka valmisti sinut, Israel: Älä pelkää, sillä minä olen lunastanut sinut, minä olen sinut nimeltä kutsunut; sinä olet minun. Jos vetten läpi kuljet, olen minä sinun kanssasi, jos virtojen läpi, eivät ne sinua upota; jos tulen läpi käyt, et sinä kärvenny, eikä liekki sinua polta” (Jes.43:1-2).

b) vaikka kallio aluksi tuntuu kovalta ja hedelmättömältä, se antaa kestäväälle rukoilijalla ja kilvoittelijalle virkistävää vettä ja -hunajaa:

”Hän kuljetti hänet maan kukkuloiden yli ja ruokki häntä pellon antimilla; hän antoi hänen imeä **hunajaa kalliosta** ja öljyä kovasta kivistä” (5. Moos.32:13).

10) Vaskikäärme

4. Senjälkeen he lähtivät liikkeelle Hoorin vuorelta Kaislameren tietä kiertääksensä Edomin maan. Mutta matkalla kansa kävi kärsimättömäksi.

5. Ja kansa puhui Jumalaa ja Moosesta vastaan: "Minkätähden te johdatitte meidät pois Egyptistä kuolemaan erämaahan? Eihän täällä ole leipää eikä vettä, ja me olemme kyllästyneet tähän huonoon ruokaan."

6. Silloin Herra lähetti kansan sekaan myrkkykäärmeitä, jotka purivat kansaa, niin että paljon kansaa Israelista kuoli.

7. Niin kansa tuli Mooseksen luo, ja he sanoivat: "Me teimme syntiä, kun puhuimme Herraa ja sinua vastaan. Rukoile Herraa, että hän poistaa käärmeet meidän kimpustamme." Ja Mooses rukoili kansan puolesta.

8. Silloin Herra sanoi Moosekselle: "Tee itsellesi käärme ja pane se tangon päähän, niin jokainen purtu, joka siihen katsoo, jää eloon".

9. Niin Mooses teki vaskikäärmeen ja pani sen tangon päähän; jos ketä käärmeet sitten purivat ja tämä katsoi vaskikäärmeeseen, niin hän jäi eloon. (4. Moos.21:4-9).

”Vaskikäärme” liittää VT:n ja UT:n saumattomasti yhteen: ”Ja niinkuin Mooses ylensi käärmeen erämaassa, niin pitää Ihmisen Poika ylennettämän, että jokaisella, joka häneen uskoo, olisi iankaikkinen elämä” (Joh.3:14-15).

John Bunyan

Wikipedia

John Bunyan (28. marraskuuta 1628 – 31. elokuuta 1688) oli kristillinen saarnaaja ja kirjailija. Hän syntyi Harrowdenissa, Englannissa. Hänet tunnetaan ennen kaikkea hänen teoksestaan *Kristityn vaellus* (*The Pilgrim's Progress*), joka on tunnetuin kristillinen allegoria.

Elämäkerta

Bunyanilla ei ollut juurikaan koulutusta. Hän palveli vuosina 1644–1647 parlamentin joukoissa Englannin sisällissodassa.

Omaelämäkerrassaan *Grace Abounding* Bunyan kuvailee— hänen suurimpina ongelmanaan oli kiroilu — muihin harrastuksiin kuuluivat pelaaminen, tanssi ja musiikki. Hän oli luonteeltaan pakkomielteinen, ja hänen pakkomielteensä olivat luonteeltaan uskonnollisia. Hän omistautui laajalti Raamatun lukemiseen, kirjoittamiseen ja saarnaamiseen. Hän tunsu syyllisyyttä epäpyhydestään ja likaisesta suustaan, ja pelkäsi niistä tulevaa rangaistusta. Hän pelkäsi tekevänsä anteeksiantamattoman synnin, ja epäili jo tehneensä sellaisen. Lopulta hän antautui uskolle. Hänet kastettiin Bedfordin baptistiseurakuntaan upotuskasteella River Great Ousessa vuonna 1653.

Vuonna 1655 Bunyanista tuli diakoni ja hän aloitti saarnaamisen, suurella menestyksellä heti alusta saakka. Vuonna 1658 hänet tuomittiin saarnaamisesta ilman lupaa. Hän jatkoi kuitenkin saarnaamista, ja hänet vangittiin vasta vuonna 1660. Hänet tuomittiin aluksi kolmeksi kuukaudeksi vankeuteen, mutta koska hän ei luopunut saarnaamisesta, tuomiota jatkettiin aina 12 vuoteen saakka. Hän istui vankilassa tammikuuhan 1672 saakka, lukuun ottamatta muutamia viikkoja vuonna 1666, jolloin kuningas Kaarle II julisti omantunnonvapauden.

Vapauduttuaan Bunyanista tuli Bedfordin seurakunnan pastori. Maaliskuussa 1675 hänet vangittiin uudelleen saarnaamisesta, sillä Kaarle II peruutti lupauksen omantunnonvapaudesta. Tämä vankeus kesti kuusi kuukautta, ja sen jälkeen hän sai suosionsa ansiosta saarnata vapaasti.

Matkalla Lontooseen vuonna 1688 Bunyan kastui ja vilustui pahasti. Hän kuoli kuumeeseen Snow Hillissa ystävänsä kotona. Hänet on haudattu Bunhill Fieldsin hautausmaalle Lontooseen.

Teokset

Bunyan kirjoitti noin 60 teosta. Niistä merkittävimmät ovat:

- *Kristityn vaellus* (*The Pilgrim's Progress*), 1678-1684

KRISTITYN VAELLUS

Tämä kirja on **uninäky**, jossa Bunyan kertoo Kristityn vaelluksesta turmeluksen kaupungista Taivaan kultakaupunkiin. Monenlaiset vaiheet olivat edessäpäin. Monet vaarat pyrkivät estämään matkamiehen perillepääsyn: Epäilyksen suo, Vaikeuksien vuori, Nöyryytyksen laakso, Kuoleman varjon laakso, Turhuuden markkinat, Epäilyksen linna, Eksytyksen kukkula, Kuoleman virta.

Hyvää matkaseuraa tarjosivat: Evankelista, Selittäjä, Jumalanpelko, Viisaus, Rakkaus, Uskollinen, Toivorikas.

Taivaan tieltä olivat poisvetämässä: Maailman viisas, Tyhmä, Laiska, Pöyhkeä, Muotojumalinen, Ulkokullattu, Epäuskoinen, Pelkuri, Apollyon, Paavi, Pakana, Lavertelija, Kateus, Taikausko, Imartelija, Hyvänvihaaja, Lipevä, Rahanahne, Deemas, Harhausko, Taitamaton, Heikkouskoinen, Jumalankieltäjä.

C.H. SPURGEONIN, jota sanotaan ”saarnaajien kuninkaaksi”, kerrotaan lukeneen Kristityn vaelluksen elämänsä aikana n. 100 kertaa.

OSMO TIILILÄ

”Luekaa ennen kaikkea Bunyania, Kristityn vaelluksen kirjoittajaa, seurailkaa hänen opastaminaan kristityn kilvoitusta ja tarkkailkaa onko elämässänne sille mitään vastinetta. Bunyan korostaa erityisesti jumalattomien ihmisten Herran kansalle tuottamia vaikeuksia. Jumalan sanan mukaan vainot tulevat lopun aikoina erityisen raskaiksi kestää” (Tiililä, Kuolema, s.71).